

Ten eerste

Reportage Voedselbank in Amsterdamse Pijp

‘Je komt hier onder de mensen’

De voedselbank staat vaak symbool voor wat er mis is in Nederland. Maar die in de Amsterdamse Pijp laat zien dat er ook veel goed gaat. ‘Deze mensen moeten gereanimeerd worden.’

Van onze verslaggever
Peter Giesen

AMSTERDAM Soms is het net Charles Dickens bij de voedselbank in de Amsterdamse Pijp. Een invalide vrouw, met een kind van 2, die opnieuw zwanger is. ‘Hoe moet zo iemand luiers betalen? Ze moet rondkomen van 35 euro per week en een pak luiers kost al 12 euro’, zegt coördinator Marius Singels (66). ‘Moeten we dan accepteren dat een moeder een prop toilet papier in de broek van haar kind stopt?’

Singels heeft een babyfonds opgericht en benadert nu het bedrijfsleven voor bijdragen. De eerste reacties zijn bemoedigend.

Zondag begint de themaweek *Hoezo armoede*, met manifestaties en tv-programma's over armoede in Nederland en de rest van de wereld. Bij de voedselbank in de Pijp komen de allerarmsten: hun besteedbaar inkomen mag niet hoger zijn dan 180 euro per maand voor een alleenstaande, voor gezinnen komt er 60 euro per volwassene en 50 euro per kind bij.

De voedselbank is een complex van loodsen en noodgebouwtjes op een binnenplaats. De klanten laden hun pakketten over in boodschappentassen op wielletjes. Brood, andijvie, zuivel, granaatappelen en andere producten die anders weggegooid zouden worden.

De meeste klanten hebben een uitkering en hoge schulden. In hun levens is veel misgegaan. ‘Ik werkte in de vis-

kraam van mijn ouders op de Albert Cuyp. Maar toen ze overleden raakte ik psychisch in de war’, zegt Louise (59). ‘Ik leef al heel lang op het minimum. Ik kan ook niet meer werken: ik heb last van mijn nieren, copd en diabetes. Mijn eerste man heeft heel veel schulden achtergelaten, ook gokschulden. Mijn tweede man is overleden. Hij was niet verzekerd, dus toen moest ik zijn begrafenis afbetalen.’

De voedselbank staat vaak symbool voor wat er fout is in Nederland. Maar de voedselbank in de Pijp laat ook zien dat er veel goed gaat. De bank wordt gerund door zo'n 35 vrijwilligers, van wie coördinator Singels, een gepensioneerde NS-manager, een dagtaak heeft. Buurtbewoners brengen spontaan voedsel of kleding langs.

Voor sommige mensen is de verzorgingsstaat een kille uitkeringsmachine, die arme mensen passief maakt en andere burgers van hun sociale plichten ontslaat. Maar op allerlei plaatsen, zoals de voedselbank in de Pijp, wordt de overheidsbureaucratie allang aangevuld met particulier initiatief. De klanten worden ook niet behandeld als zielige figuren, maar als mensen die overeind geholpen moeten worden, zodat ze op eigen kracht verder kunnen.

‘Het is het oude verhaal van de vis en de hengel’, zegt Hetty Vlug, armoederegisseur van de gemeente Amsterdam

Bezoekers van de voedselbank in de Pijp in Amsterdam.

Foto Joost van den Broek / de Volkskrant

'Je kunt arme mensen geld geven, maar het is beter om ze te leren op eigen benen te staan.' Armoede is geen puur financieel probleem. Vaak zijn mensen de greep op hun leven kwijtgeraakt, gedemoraliseerd en eenzaam. 'Deze mensen zijn verdrongen', zegt Singels, 'en moeten gereanimeerd worden.'

Daarom verstrekt de voedselbank niet alleen levensmiddelen. Ze geeft kookcursussen, naailessen en 'op eigen kracht'-trainingen, waar klanten leren budgetteren. 'Daar leer je wel nuttige dingen', zegt Louise. 'Je kunt een kipfilet helemaal gaar koken en dan uitpluizen, zodat je een hele berg losse stukjes krijgt. Van de ene helft maak je soep, de andere helft wok je met andijvie en rijst. Zo kun je twee keer eten van één kipfilet.' Coördinator Singels laat een leegstaand kantoortje zien. Hier komt binnenkort een kapsalon, waar een vrijwilliger de klanten kapt. 'Uiterlijke verzorging is belangrijk voor het zelfvertrouwen', zegt hij.

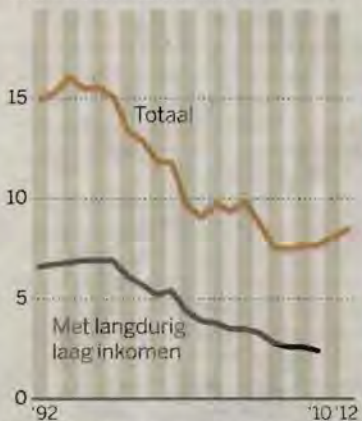
Je schaamt je

Nadat klanten hun pakket hebben opgehaald, zitten ze onder een afdakje te roken. 'Door de voedselbank kom je in elk geval onder de mensen', zegt Frits (33, niet zijn echte naam). Armoede maakt eenzaam: je hebt nergens geld voor, je schaamt je en je trekt je terug. Frits heeft drie banen, bij de post, in een magazijn en in een snackbar, maar zulke hoge schulden dat hij het hoofd niet boven water kan houden. Binnenkort wordt zijn huis geveild.

Armoederegisseur Hetty Vlugg be- trekt ook het Amsterdamse bedrijfsleven bij de bestrijding van armoede. Zo helpt verzekeraar Delta Lloyd arme Amsterdammers met hun financiën. Dat is hard nodig, want veel mensen hebben 'geen orde in hun hoofd', zoals Singels zegt. Ze melden zich bij de voedselbank met een tas vol ongeopende rekeningen en aanmaningen. Door rente en

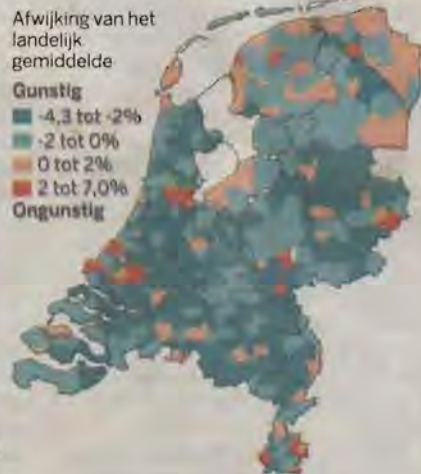
Armoede

Huishoudens met een inkomen (langdurig) onder de lage-inkomensgrens als % van totaal aantal huishoudens

241112 © de Volkskrant - wm. Bron: CBS, SCP

Aandeel huishoudens met een laag inkomen per gemeente, 2009

deurwaarderskosten lopen hun schulden nog verder op.

'Ook medewerkers voeren intakegesprekken op de voedselbank of gaan bij mensen thuis langs, gewapend met perforator en plastic map, om de administratie op orde te krijgen. Zo gebruiken ze hun vaardigheden om anderen te helpen', zegt Marie-Louise Voorz van Delta Lloyd Foundation.

Particulier initiatief mag voor de overheid geen excuus zijn om te bezuinigen, vinden de betrokkenen bij armoedebestrijding. Overheid en vrijwilligers vullen elkaar juist aan. De overheid legt een bodem, vrijwilligers bieden extra hulp.

Lukt het de klanten van de voedselbank om op eigen kracht verder te gaan? 'Meer dan de helft van onze klanten stroomt binnen een jaar weer uit', zegt coördinator Singels. Toch is de arbeidsmarkt voor veel mensen een stap te ver. Zeker in tijden van crisis hebben

werkgevers geen behoefte aan mensen met een relatief lage productiviteit. 'Ik zie wel veel initiatieven, zoals een werkplaats voor fietsen, een bedrijfje voor klussen of catering. Vaak levert het niet genoeg op, maar je zou mensen kunnen helpen met een aanvullende uitkering', zegt armoederegisseur Vlugg.

'We moeten accepteren dat sommige mensen nooit meer een baan vinden', stelt Singels. 'Ik vind het al heel mooi als mensen hun leven weer op de rails krijgen. Laatst nam een vrouw na bijna drie jaar afscheid van de voedselbank. Ik zal het missen, zei ze. Het was mijn wekelijkse uitje.'

De themawEEK **Hoezo Armoede**

duurt van 25 november tot 2 december. Morgen begint de week met programmering op meer dan dertig locaties in Utrecht. De publieke omroep besteedt de hele week aandacht aan armoede.